

**Комунальний заклад «Новгород – Сіверський фаховий
медичний коледж» Чернігівської обласної ради
Циклова комісія науково-природничих, гуманітарних і соціально-
економічних дисциплін**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора
з навчальної роботи

Недашківська Я. В.

“ 05 ” 09 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ТА МІЖОСОБОВЕ
СПІЛКУВАННЯ**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо - професійна програма	Сестринська справа

Програма введена в дію
Наказ № 95 від 31 серпня 2022 року

2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Основи психології та міжособове спілкування для здобувачів фахової передвищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 223 Медсестринство, ОПП Сестринська справа 2022 року – 24 сторінки.

Розробник:

Викладач навчальної дисципліни «Основи психології та міжособове спілкування», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист КЗ «Новгород – Сіверський фаховий медичний коледж» ЧОР Юдицька Зоя Яківна

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії науково-природничих, гуманітарних і соціально-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 5 вересня 2022 року

Голова циклової комісії науково-природничих, гуманітарних і соціально-економічних дисциплін

 Бурико Олена Миколаївна
(підпис)

Перезатверджено Протокол №1 від « 05 » вересня 2023 року

Перезатверджено Протокол №1 від « 05 » вересня 2024 року

Перезатверджено _____ Протокол №1 від « _____ » вересня 2025 року

Перезатверджено _____ Протокол №1 від « _____ » вересня 2026 року

Перезатверджено _____ Протокол №1 від « _____ » вересня 2027 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Загальна кількість кредитів/годин -2/60	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	<u>Нормативна</u>
	Спеціальність <u>223 Медсестринство</u> ОПП <u>Сестринська справа</u>	Рік підготовки:
		<u>1-й на основі ПЗСО</u>
		<u>2-й на основі БСО</u>
		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	Освітньо-професійний ступінь <u>фаховий молодший бакалавр</u>	<u>2-й, 4-й</u>
		Лекції
		12 годин
		Практичні
		32години
		Самостійна робота
		16 годин
		Вид контролю: <u>диференційований залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою навчальної дисципліни «Основи психології та міжособове спілкування» є вивчення психології особистості, діяльності, спілкування, конфліктології взаємовідносин і взаємостосунків, елементів психологічного забезпечення професійної діяльності.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є *засвоєння знань про:*

- головні проблеми та завдання психології на сучасному етапі розбудови нашого суспільства;
- методи дослідження загальної психології;
- закономірності формування та властивості психічних процесів, психічної діяльності, емоційно-вольової сфери;
- психологію та психологічну структуру особистості;
- психічний стан особистості та психічні процеси, які відбуваються в організмі людини;
- характеристики пізнавальних та емоційно-вольових психічних процесів;
- явища адаптації, синестезії, сенсibiliзації;
- процеси та види пам'яті;
- види мислення і розумові операції;
- властивості уваги;
- види емоцій і почуттів, вольові якості особистості;
- культуру спілкування та етику взаємовідносин медичних працівників, загальну характеристику діяльності медичної сестри;
- психологію та мистецтво спілкування, його види, методи;
- психологічні основи спілкування, конфліктології, міжособистісних відносин, стосунків у колективі.

формування навичок

- визначати індивідуально-психологічні особливості за допомогою прийомів та методів психологічного дослідження;
- спостерігати, аналізувати, узагальнювати психологічні факти, об'єктивно оцінювати поведінку та соціальні дії суб'єктів;
- визначати форми спілкування та стосунки в практичній роботі;
- установлювати психологічний контакт із співрозмовником;
- володіти правилами спілкування;
- планувати проведення психологічного дослідження;
- оцінювати результати проведеного психологічного дослідження;
- виявляти тип пацієнта та оцінювати його психічний стан;
- використовувати прийоми саморегуляції та саморелаксації;
- володіти засобами подолання міжособистісних конфліктів;
- самостійно працювати з науковою літературою.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

2.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

- інтегральна компетентність:

здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов;

відповідальність за результати своєї діяльності;

здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

- загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

- спеціальні :

СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

2.4. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності

РН 6. Вибирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їх родини, колегами, враховуючи соціальні, культурні, психологічні та релігійні відмінності при здійсненні професійної діяльності.

РН 7. Застосовувати навички комунікативної компетенції з пацієнтами, членами їх родини, медичними працівниками при здійсненні професійної діяльності.

РН 8. Дотримуватися принципів професійної етики, толерантної та неосудливої поведінки задля створення безпечного лікувально-профілактичного середовища.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Загальна психологія					
1	Психологія як наука. Предмет, методи та завдання. Особистість. Психологія особистості		2	2	3
2	Темперамент. Характер. Здібності		2	8	1
3	Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять. Емоції та почуття. Воля		2	6	6
Розділ 2. Міжособове спілкування					
4	Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування		2	2	3
5	Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Міжособистісне розуміння		2	4	2
6	Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій		2	10	1
	Всього		12	32	16

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія як наука. Предмет, методи та завдання. Особистість. Психологія особистості	2
2	Темперамент. Характер. Здібності	2
3	Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять. Емоції та почуття. Воля	2
4	Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування	2
5	Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Міжособистісне розуміння	2
6	Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій	2
	Всього	12

Зміст теми

Тема 1. Психологія як наука. Предмет, методи та завдання. Особистість. Психологія особистості

Предмет психології та завдання. Історія розвитку. Рефлекторна природа психіки, умовно-рефлекторна діяльність людини, зовнішнє та внутрішнє гальмування. Психіка та свідомість. Характерні особливості, структурні компоненти свідомості. Психічні стани, процеси, властивості. Основні напрями в сучасній психології. Основні галузі психологічних знань, зв'язок з іншими науками. Основні вимоги до методів психології, провідні принципи об'єктивних методів у психологічному дослідженні. Основні методи психології: спостереження, експеримент. Додаткові методи психології: тест, опитування, бесіда, аналіз продуктів діяльності, узагальнення незалежних характеристик, самооцінювання. Кількісний та якісний аналіз дослідження психічних явищ. Поняття про особистість, структура. Активність особистості, джерела. Історія розвитку психології особистості. Розвиток і виховання особистості. Періодизація психічного розвитку та етапи життєвого шляху особистості. Спрямованість особистості, мотиви, система саморегуляції, індивідуально-типологічні особливості, можливості особистості. Рушійні сили розвитку особистості, біогенетичний і соціогенетичний закони розвитку. Фрейдизм, неопрейдизм. Генетичний аспект особистості: від задатків до здібностей.

Тема 2. Темперамент. Характер. Здібності

Темперамент, типи, характеристика їх. Зв'язок типів темпераменту та типів вищої нервової діяльності. Основні властивості, фізіологічне підґрунтя темпераменту. Вчення І. Павлова про типи нервової системи та вищої

нервової діяльності. Співвідношення темпераменту та групи крові людини. Поняття про характер, структура, зміст. Компоненти характеру, основні риси, властивості. Акцентуації та формування характеру. Класифікація характерів за Т. Рібо. Особливості спілкування залежно від типу акцентуації характеру. Здібності, структура, різновиди. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови. Інтелект, структура.

Тема 3. Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять. Емоції та почуття. Воля

Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів. Пізнавальна діяльність. Відчуття, фізіологічне підґрунтя. Класифікація, різновиди, властивості відчуттів. Відчуття та діяльність. Різновиди, властивості сприймань. Спостереження та спостережливість. Взаємозв'язок відчуттів, особливості сприймання. Мислення як процес. Соціальна природа мислення. Розумові дії, операції, форми та методи мислення. Процес розуміння, розв'язування завдань. Індивідуальні особливості, різновиди, розлади мислення. Мислення як вища форма відображення світу. Шляхи формування творчого мислення та його якості. Пам'ять. Різновиди, теорії, індивідуальні особливості. Запам'ятовування, різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування, причини. Емоції та почуття. Фізіологічне підґрунтя, вираження, форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття. Воля. Довільні дії, їх особливості. Аналіз складної вольової дії. Основні якості волі, безвілля, причини, переборення.

Тема 4. Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування

Поняття про мову, її функції, різновиди мовлення. Фізіологічний механізм мовної діяльності. Поняття про спілкування. Засоби, функції, різновиди спілкування. Компоненти, що сприяють розвитку комунікації як основи для побудови взаємовідносин: відчуття присутності, основні принципи вміння слухати, вміння сприймати, проявляти турботу, розкриватися самому, співпереживати, бути щирим, поважати іншу людину тощо. Одяг, його значення для ефективності спілкування. Культура спілкування.

Тема 5. Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Міжособистісне розуміння

Вплив особливостей темпераменту, характеру особистості на індивідуальний стиль спілкування, моральні, інтелектуальні риси характеру.

Особистісні орієнтації та рівні спілкування: життєва, громадянська, активно-жорстока, пасивно-поступлива, "ринкова", "накопичувальна", схимницька. Рівні спілкування за А.Б. Добровичем: примітивний, конвенційний, діловий,

стандартизований, ігровий, духовний, маніпулятивний.

Індивідуальні типи спілкування. Типові стилі комунікативної поведінки. Стадії міжособистісного розуміння. Адекватність розуміння поведінки інших людей. Засоби інтерпретації в процесі міжособистісного розуміння:

аналітичний, емоційний, перцептивно-асоціативний, соціально-асоціативний. Феномени ідентифікації, рефлексії, емпатії.

Тема 6. Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій

Конфлікт, причини, типи, структура, динаміка. Необґрунтовані судження у спілкуванні як передумова конфлікту. Функції, типологія конфліктів. Міжособистісні конфлікти різного змісту. Психологічна структура конфлікту. Внутрішньогрупові та міжгрупові конфлікти. Психологічні особливості управління конфліктом. Основні типи поведінки при розв'язанні конфлікту. Відстань між співрозмовниками та особистий простір. Типи запитань, що використовує медична сестра, проводячи інтерв'ю. Типи поведінкових реакцій пацієнтів: агресивність, впевненість у собі, не впевненість у собі. Стиль поведінки з не впевненим пацієнтом. Можливі реакції поведінки пацієнтів в критичних ситуаціях. Етапи безпосередніх взаємин між медичною сестрою та пацієнтом. Основні навички, які будуть корисними при взаємодії з пацієнтом. Класифікація типів пацієнтів. Діяльність медичної сестри за І. Харді.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особистість. Психологія особистості	2
2	Темперамент. Характер. Здібності	8
3	Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять. Емоції та почуття. Воля	6
4	Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування	2
5	Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Міжособистісне розуміння	4
6	Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій	10
	Всього	32

Зміст теми

Тема 1. Особистість. Психологія особистості

Дослідження індивідуальних особливостей особистості. Правила дослідження особистості за К. Юнгом: інтроверсія, амбоверсія, екстраверсія, дослідження типології особистості за психогеоетричним тестом. Методики “Дослідження самооцінки особистості”, “Дослідження рівня домагань”.

Тема 2. Темперамент. Характер. Здібності

Дослідження темпераменту. Тести, вправи, опитувальники для визначення типу та властивостей темпераменту: “Паспорт темпераменту”, особистісний опитувальник Айзенка та В. Русалова.

Діагностика акцентуаційного характеру. Методики виявлення акцентуацій характеру, інтерпретація. Вивчення типу акцентуацій за методикою МПДО. Діагностика для виявлення акцентуацій характеру за характеріологічним опитувальником К. Леонгарда—Н. Шмішека.

Дослідження здібностей. Методики визначення рівня розвитку комунікативних та організаторських здібностей. Діагностика визначення творчих здібностей особистості. Характеристика особистості з різним рівнем творчого потенціалу.

Дослідження інтелектуальних здібностей. Методика визначення розумових здібностей, короткий орієнтовний тест (КОТ), методика діагностики інтелектуальних здібностей “Пізнай свою Ай-К’ю”.

Тема 3. Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять. Емоції та почуття. Воля

Дослідження пізнавальних психічних процесів. Тести, вправи, завдання, піктограми, цифрові ряди, вислови для дослідження опосередкованої, механічної, смислової, оперативної, асоціативної, слухової, зорової пам'яті.

Дослідження пізнавальних психічних процесів. Методика визначення переважаючого типу запам'ятовування. Визначення наявності логічного мислення на вербальному матеріалі. Дослідження оцінки логічного мислення за методиками “Виділення суттєвих ознак”, “Складні аналогії”, методика дослідження рівня та перебігу процесу мислення. Дослідження емоційно-вольових психічних процесів.

Дослідження емоційного стану особистості за методикою “Дослідження настрою”. Опитувальник Ч. Спілберга та Ю. Ханіна для визначення рівня особистісної та ситуаційної 10 тривожності. Визначення рівня емпатичних тенденцій за модифікованим опитувальником А. Мехрабієна та Н. Епштейна “Дослідження емоційного відгукування”.

Тема 4. Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування

Діагностика міжособистісних взаємин у колективі. Методики та тести для діагностики міжособистісних взаємин у колективі. Діагностика міжособистісного сприйняття в групі за методикою “Сприйняття індивідом групи”. Діагностика міжособистісних стосунків у групі за методикою К. Томаса “Дослідження міжособистісних стосунків”.

Тема 5. Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування.

Міжособистісне розуміння

Дослідження принципів і навичок спілкування. Методика дослідження темпу усної мовної діяльності. Анкетування студентів щодо дружніх відносин, аналіз, висновки. Дослідження невербальних навичок спілкування. Невербальні навички спілкування (жести, міміка, поза тощо). Правила дослідження невербальних навичок спілкування за методикою “Про що говорять Вам міміка і жести”.

Тема 6. Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій

Діагностика феноменів комунікативної компетенції. Методики визначення стилю спілкування, рівня комунікативного контролю. Тест “Трансактний аналіз спілкування”. Методика “Діагностика комунікативної соціальної компетенції”.

Діагностика ригідності мовлення. Методики визначення ступеня ригідності мовлення, темпу усного мовлення.

Дослідження величини і рівня еготизму діалогічного мовлення.

Дослідження лідерських якостей особистості та виявлення схильності до лідерства та керівництва.

Дослідження впливу на оточуючих за методикою “Чи здатні Ви

впливати на інших". Методики на виявлення схильності до лідерства й керівництва. Тести "Оцінка лідерських якостей особистості", "Професійно значущі якості лідера". Методика оцінювання стилю керівництва В.П. Захарова.

Психодіагностика комунікативної культури медичної сестри.

Опитувальник Т. Лірі для оцінювання комунікативних якостей у міжособистісних стосунках. Методика на визначення стилю взаємодії під час спілкування. Тест для діагностики потреби у спілкуванні. Практичні вправи, спрямовані на оптимізацію процесу спілкування.

Особливості міжособистісного спілкування медичної сестри і пацієнта.

Тест "ЛОБИ" В.Н. Бехтерева для діагностики відношення пацієнтів до своєї хвороби. Визначення типу пацієнта (тривожний, підозрілий, демонстративний, депресивний, іпохондричний).

Типи поведінкових реакцій пацієнта (впевнений у собі, невпевнений у собі, агресивний). Тактика поведінки медичної сестри щодо різних типів пацієнтів. Можливі реакції поведінки пацієнтів у критичній ситуації.

Діагностика доброзичливості та довір'я. Методика "Чи конфліктні Ви?".

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Природа психіки та предмет психологічної науки	1
2	Основні теорії особистості.	1
3	Свідоме та несвідоме. Самосвідомість особистості	1
4	Роль темпераменту в діяльності людини. Формування характеру	1
5	Нейрофізіологічні механізми відчуттів і сприймань	1
6	Психологія мислення та дослідження в галузі штучного інтелекту	1
7	Фізіологічні основи уяви. Уява та органічні процеси. Фантазія	1
8	Зв'язок пізнавальної та афективної сфер	1
9	Регулятивне значення емоції та волі в самотворенні особистості	1
10	Загальна характеристика регуляторних процесів	1
11	Загальна характеристика процесу соціалізації	1
12	Соціально-психологічний клімат як результат та умова ефективності спільної діяльності	2
13	Фонетичні аспекти етикетного мовлення	1
14	Вибір мовних одиниць у мовленні	1
15	Комплексні способи подолання стресу	1
	Всього	16

7. Перелік практичних навичок

1. Діагностування особистості за К. Юнгом: інтроверсія, амбоверсія, екстраверсія.
2. Дослідження типології особистості за психометричним тестом.
3. Діагностування самооцінки особистості за методикою “Дослідження самооцінки особистості”.
4. Дослідження рівня домагань за методикою “Дослідження рівня домагань”.
5. Дослідження темпераменту за методикою “Паспорт темпераменту”.
6. Дослідження типу темпераменту за особистісним опитувальником Айзенка (діагностика показників екстраверсії, інтроверсії, нейротизму (стійкості встановленої поведінки)).
7. Діагностування властивостей темпераменту за опитувальником В. Русалова.
8. Визначення акцентуаційного характеру за допомогою опитувальника К. Леонгарда—Н. Шмішека.
9. Визначення типу акцентуацій характеру за методикою МПДО.
10. Виявлення причин негативних рис свого характеру.
11. Дослідження за допомогою тестів, завдань, піктограм, висловів різних видів пам’яті (опосередкованої, механічної, смислової, оперативної, асоціативної, слухової, зорової).
12. Дослідження оцінки логічного мислення за допомогою методик “Виділення суттєвих ознак” та “Складні аналогії”.
13. Визначення рівня особистісної та ситуативної тривожності за допомогою опитувальника Ч. Спілберга та Ю. Ханіна.
14. Дослідження уваги та швидкості її переключення.
15. Діагностування швидкості та переключення уваги.
16. Визначення вибірковості та об’єму уваги за допомогою методики Мюнстерберга та “Коректурна проба”.
17. Діагностування емоційного стану.
18. Дослідження міжособистісного сприйняття в групі за допомогою методики “Сприйняття індивідом групи”.
19. Дослідження міжособистісних стосунків у групі на основі методики К. Томаса “Дослідження міжособистісних стосунків”.
20. Дослідження комунікативних та організаторських здібностей.

21. Діагностування рівня комунікативного контролю.
22. Дослідження темпу усної мовної діяльності.
23. Дослідження невербальних навичок спілкування за методикою “Про що говорять Вам міміка і жести”.
24. Дослідження впливу на оточуючих за допомогою методики „Чи здатні Ви впливати на інших”.
25. Діагностування типу пацієнта за допомогою тесту „ЛОБИ” В.Н. Бехтерева або орієнтованих тестів.
26. Діагностування типу пацієнта за поведінковою реакцією.
27. Виконання практичних вправ.
28. Розв’язування ситуаційних задач.
29. Складання рекомендацій.

8. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Предмет психології.
2. Основні форми прояву психіки.
3. Завдання та основні галузі психології.
4. Методи психології.
5. Психологія особистості.
6. Психологічна структура особистості.
7. Поняття про спрямованість особистості.
8. Відчуття. Основні властивості відчуттів.
9. Явища адаптації, синестезії, сенсibiliзації.
10. Сприймання. Види сприймання.
11. Властивості сприймання.
12. Мислення. Процеси мислення.
13. Розумові операції.
14. Види мислення.
15. Пам'ять. Процеси пам'яті.
16. Види пам'яті.
17. Увага. Види уваги.
18. Властивості уваги.
19. Уява та уявлення. Види уяви.
20. Емоції та почуття.
21. Види емоцій і почуттів.
22. Воля. Вольові якості особистості.
23. Темперамент. Типи темпераменту.
24. Характер. Класифікація рис характеру.
25. Здібності. Види здібностей.
26. Спілкування. Структура спілкування.
27. Види спілкування.
28. Функції спілкування.
29. Основні принципи спілкування в сестринській справі.
30. Компоненти, які сприяють розвитку комунікації.
31. Позиція безумовної доброзичливості. Емпатія.
32. Ступені стресу. Подолання стресу.
33. Культура спілкування та етика взаємовідносин медичних працівників.

34. Вплив особливостей темпераменту та характеру на індивідуальний стиль спілкування.
35. Рівні спілкування.
36. Індивідуальні типи спілкування.
37. Стадії міжособистісного розуміння.
38. Феномени ідентифікації, рефлексії.
39. Засоби інтерпретації в процесі міжособистісного розуміння.
40. Конфлікт. Структура та динаміка конфлікту.
41. Функції та типологія конфліктів.
42. Основні типи поведінки під час розв'язання конфлікту.
43. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій.
44. Етапи безпосередніх взаємин між медичною сестрою та пацієнтом.
45. Класифікація типів пацієнтів.
46. Етикетна поведінка учасників акту спілкування.
47. Невербальні антиетикетні знаки.
48. Табу та евфемізми.
49. Нормативність мовлення.
50. Типові помилки мовлення та їх причини.

9. Методи навчання

Основними методами та формами навчання є:

- Лекція. Проведення лекційних занять включає: словесне викладення теоретичного матеріалу; лекції-візуалізації з використанням мультимедійних технологій; проблемні лекції.
- Навчальна практика: інструктаж, усне фронтальне опитування, письмове опитування, вирішення типових та нетипових практичних та ситуаційних завдань; ділова гра; робота у групах.
- Самостійна робота здобувачів: обов'язкова, що передбачена навчальним планом і робочими програмами, є одним з показників академічної активності:
 - виконання домашніх завдань;
 - доопрацювання матеріалів лекції;
 - робота в інформаційних мережах;
 - підготовка тематичних презентацій;
 - систематичне відвідування навчальних занять;
- Дистанційне навчання

10. Методи контролю

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

1. Поточний контроль (засвоєння теми) контролюється на навчальній практиці відповідно до конкретних цілей, засвоєння конкретної теми.

Включає в себе:

опитування, вирішення ситуаційних завдань, тестування, практичну перевірку рівня оволодіння та виконання практичних знань та умінь.

2. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється для оцінювання результатів навчання після завершення вивчення дисципліни та проводиться на останньому занятті навчальної практики. Підсумковий контроль знань включає семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінка «Відмінно» виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал.

Оцінка **«Добре»** виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, добре володіє вивченим матеріалом, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію; використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; відповідь його логічна, хоч і має неточності.

Оцінка **«Задовільно»** виставляється здобувачу, який за допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал та вибирає тактику дій, може повторити за зразком певну операцію, дію; правильно послідовно, але невпевнено виконує практичні навички у відповідності до алгоритмів; відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.

Оцінка **«Незадовільно»** виставляється здобувачу, який може розрізняти об'єкти вивчення, але невірно оцінює ситуацію, неправильно вибирає тактику дій, що зумовлює погіршення ситуації, неправильно виконує практичні

навички; відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Критерії оцінювання відповідей студента:

«Відмінно» – якщо студент глибоко і всебічно знає зміст теми, ознайомлений з рекомендованою навчально-методичною літературою, логічно і самостійно мислить, будує правильно і повно відповідь, що викладена літературною мовою у логічній послідовності, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує матеріал із профілем навчального закладу, демонструє високий рівень засвоєння знань.

«Добре» – коли студент твердо знає матеріал і рекомендовану літературу, добре засвоїв матеріал і аргументовано викладає його, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. Недоліки легко виправляються при відповідях на додаткові запитання викладача.

«Задовільно» – якщо студент в основному знає курс, ознайомлений з рекомендованою літературою, але непереконливо відповідає, плутає терміни, невпевнено почувається, демонструє розуміння навчального матеріалу при недостатній повноті засвоєння понять або непослідовному викладі матеріалу, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

«Незадовільно» – коли студент не опанував зміст теми, не володіє фактами, визначеннями, правилами.

Відсутнє загально гуманітарне мислення.

Відповідь неправильна, студент виявляє незнання основних понять предмету.

Критерії оцінювання тестових завдань

Кількість правильних відповідей	Оцінка
100-92 %	5 «відмінно»
91-75 %	4 «добре»
74-50 %	3 «задовільно»
49-0 %	2 «незадовільно»

Завдання вважається виконаним правильно, якщо вибрано правильний варіант відповіді.

Завдання вважається виконаним неправильно, якщо:

а) позначено неправильну відповідь;

б) позначено два або більше варіант відповіді, навіть якщо серед них є правильний;

в) відповіді не позначено взагалі.

Критерії оцінювання презентацій

№ з\п	Критерії оцінювання	Задовільно	Добре	Відмінно
1	Розміщений матеріал відповідає тематиці	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці і є досить інформативним.	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
2	Інформація структурована	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації.	Має чітку, логічно вибудовану структуру
3	Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні
4	Зовнішній вигляд роботи, «читаємість» тексту, наочність.	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення.	Виглядає надзвичайно привабливо. Чітка побудова сторінок. Тексти легко сприймаються.
5	Відповідність дизайну змісту	Дизайн зовсім не відповідає	Дизайн не суперечить	Гармонійне поєднання

	роботи, єдність стилю в оформленні різних частин роботи	тематичі проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту	загальному змісту проекту	дизайнерських знахідок з ідеєю.
6	Уміння і навички використання комп'ютерних технологій. Використання спецефектів (анімація, звук, графіка)	Низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій	Робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій учнями	Робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.

Критерії оцінювання практичних занять.

«Відмінно» студент отримує в тому випадку, коли повністю виконав програму практики, поданий звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практичного заняття. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.

«Добре» ставиться в тому випадку, коли студент повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, але є незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, правильне оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які студент сам виправляє.

«Задовільно» ставиться в тому випадку, коли студент повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, є порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту зі значними помилками, які студент виправляє сам або за допомогою викладача.

«Незадовільно». Відсутня систематичність у роботі студента, який виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, мають порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які студент не може виправити.

11. Рекомендована література

Основна

- Вітенко І.С., Вітенко Т.І. Основи психології. — Вінниця: Нова книга, 2001.
- Лазуренко О.О. Основи психології: навч.-метод. посіб. — К., 2002. — 168 с.
- Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. — К., 2000.
- Панюк В., Титаренко Т., Черпалєва Н. та ін. Основи практичної психології. — К.: Либідь, 2006.
- Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. — К.: Знання, 2006.
- Трофімов Ю.Л. Психологія. — К.: Либідь, 2000.
- Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування. — К., 2005.

Додаткова

- Жигайло Н.І. Соціальна психологія. — Львів: Новий Світ, 2007
- Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. — К., Ельга Ніка-Центр, 2006.
- Психологія / За ред. отця Юзефа Макселона. — Львів, Монастир Монахів Студійського Уставу, видавничий відділ "Свічадо", 1998.
- Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія: Курс лекцій. — К.: Наук. думка, 2000.